№13(39)
14.04.95

Беларуская маладзёжная

Рэспубліканская грамадска-палітычная незалежная газета • Заснавана ў чэрвені 1994 г.

12 красавіка адбылася прэс-канферэнцыя дэпутатаў апазыцыі, якія праводзілі галадоўку. Яны паведамілі, што 11 красавіка ў 20.11. нехта патэлефанаваў ананімна ў органы ўнутраных справаў ды паведаміў, што Дом ураду замінаваны. У зьвязку з гэтым начальнік аховы Дома ўраду Міхаіл Цісавец ды начальнік аховы Прэзыдэнта нехта Каралёў, які не прад'явіў ніякіх дакумантаў, са спасылкаю на згоду М. Грыба й загад Прэзыдэнта запатрабавалі вызваліць памяшканьне. Дэпутаты, якія праводзілі галадоўку, не падпарадкаваліся. У 22.20 Цісавец з палкоўнікам Грамадзянскае абароны й групаю разьмінаваньня прыйшлі ў Дом ураду ды пачалі шукаць міну. Яна не была знойдзеная. Быў складзены пратакол, які падпісаны з аднаго боку групаю разьмінаваньня, зь іншага боку — дэпутатамі, у прыватнасьці дэпутатам Трусавым, што бомбы няма. У 23.30 Цісавец ды Каралёў ужо без спасылкі на міну запатрабавалі ад дэпутатаў, каб тыя пакінулі памяшканьне. Пісьмовага загаду не паказалі, але спасылаліся на Прэзыдэнта. Пры кожным зьяўленьні ў зале Цісаўца, запальвалася сьвятло ды ўключаліся відэакамэры. У 02.35 дэпутат Голубеў пачуў з фае нейкі шум. Калі ён выйшаў у фае, дык убачыў там людзей у масках, з дубінкамі ды аўтаматамі. У 02.44 у зале яшчэ раз зайшлі Цісавец ды Каралёў, якія загадалі пакінуць памяшканьне й далі на гэта пяць хвілінаў. Дэпутаты не падпарадкаваліся, людзі ў чорных павязках накінуліся на йіх, білі рукамі, нагамі й дубінкамі, выцягвалі з памяшканьня кожнага паасобку. Форма гэтых людзей ня мела ніякіх апазнавальных знакаў. Дэпутатаў вывезьлі ў «варанках» далёка ад Дома ўраду.

Народны дэпутат Беларусі сп. С. Навумчык:

— На кожнага дэпутата прыходзілася па пяцьдзесяць афіцэраў ды жаўнераў. З раніцы мы пайшлі да Грыба. Потым быў Прэзыдыюм Вярхоўнага савету, і Грыб, як заўсёды, абяцаў, што ўсё будзе добра, што ва ўсім раззьбяруцца. Прэзыдыюм быў даволі рашучы, прынамсі, ставілася пытаньне пра імпічмэнт Прэзыдэнту.

А ўжо на наступны дзень, пад час выступу па сэсіі, прэзыдэнт Лукашэнка заявіў, што кантраляваў сытуацыю ад пачатку й да канца. Не прэтэндуючы на ісьціну, але ўсе ж такі можна меркаваць, што людзі ў масках — гэта тая самая славутая ўласная ахова прэзыдэнта, бо йначай, калі ўсё робіцца па законе, навошта прадстаўнікам гэтага самага закону хаваць свае твары!

* * *

11 красавіка 1995 г. у 9.20 раніцы дэпутаты Апазыцыі Беларускага Народнага Фронту аб'явілі ГАЛАДОЎКУ ў цэнтры парляманцкае залы Вярхоўнага Савету.

Дэпутаты Народнага Фронту выступаюць:

— супраць незаконнага рэфэрэндуму, якім прэзыдэнцкая каманда прыкрывае рабаваньне нашага народу й свае плэны здаць Беларусь расыйскай мафіі;

— за свабоду прэсы, радыё й тэлебачаньня ад прэзідэнцкае цэнзуры;

— за прыцягненьне да адказнасьці карупцыянэраў.

ГАЛАДОЎКУ АБВЯСЬЦІЛІ:

Зянон ПАЗЬНЯК
Мікалай АКСАМІТ
Сяргей АНТОНЧЫК
Лявон БАРШЧЭЎСКІ
Юры БЕЛЕНЬКІ
Ігар ГЕРМЯНЧУК
Валянцін ГОЛУБЕЎ
Барыс ГЮНТЭР
Лявон ДЗЕЙКА
Лявон ЗДАНЕВІЧ

Уладзімір ЗАБЛОЦКІ
Мікалай КРЫЖАНОЎСКІ
Мікалай МАРКЕВІЧ
Віталь МАЛАШКА
Сяргей НАВУМЧЫК
Сяргей ПАПКОЎ

Пётра САДОЎСКІ
Алег ТРУСАЎ
Аляксандр ШУТ

Управа Сойму
Беларускага Народнага Фронту

Истинная «трасянка»

(стар. 3)

Заява амбасады Злучаных Штатаў Амэрыкі з нагоды падзеяў у Рэспубліцы Беларусь:

Амбасада ЗША зь вялікай заклапочанасьцю разглядае разьвіцьцё палітычных падзеяў на Беларусі, асаблівую трывогу выклікала прымяненьне сілы супраць дэпутатаў Вярхоўнага савету ў зале паседжаньняў. ЗША настойліва заклікаюць для вырашэньня палітычных супярэчнасьцяў мірным ды дэмакратычным шляхам пры поўным захаваньні правоў чалавека ў адпаведнасьці зь міжнароднымі пагадненьнямі, якія падпісала Беларусь.

Аб прапановах дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь А.А.ТРУСАВА

(стар. 3)

Евгений ПЕСЕЦКИЙ, специально для "БМ":

Куропаты были. Куропаты будут?

Фоторепортаж на стр. 6

Парламент "некушамши" до пятницы. А мы?..

● Парламент-шоу

Каму гэта патрэбна?

На апошніх пленарных пасяджэннях апошняй сесіі Вярхоўнага Савета ўпершыню пашкадавала, што назіраць за гэтым найцікавейшым відовішчам дазволена, акрамя, вядома, непасрэдных удзельнікаў — народных дэпутатаў, вельмі абмежаванаму колу —акрэдытаваным у парламенце журналістам ды запрошаным міністрам і так званым адказным работнікам. На жаль, нашы сродкі масавай інфармацыі, асабліва тэлебачанне і радыё, даюць вельмі кароткія і спецыфічна зманціраваныя справаздачы з сесіі. А там адбываюцца такія захапляльныя падзеі, разыгрываюцца такія драмы і камедыі, што, калі б прадавалі білеты на некторыя пасяджэнні, быў бы поўны аншлаг! Мяркуйце самі.

Амаль незаўважаным у рэспубліканскай прэсе, ды й у радыё- і тэлядзённіках сесіі засталося абмеркаванне пытання аб дачы згоды Вярхоўнага Савета на ўзбуджэнне крымінальнай справы і прыцягненне да крымінальнай адказнасці дэпутата Вярхоўнага Савета, галоўнага рэдактара газеты «Свабода» Ігара Гермянчука. Каб і нашу газету не абвінавацілі ў абразе кагонебудзь са службовых асоб, прыводзім дакладную стэнаграму раніšняга пленарнага пасяджэння 10 красавіка 1995 года.

ШАЛАДОНАЎ В.І. (генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь): Уважаемые депутаты Верховного Совета! 27 снежня 1994 года ў газеце «Свабода» быў надрукаваны твор, які называўся «Лука Мудзішчаў — прэзідэнт». (шум у зале) Па гэтаму твору мы лічым, што была дапушчана абраза прэзідэнта аўтарамі гэтага твора. Я прашу супакоіцца і паслухаць.

СТАРШЫНЯ: Пракурор робіць інфармацыю. Вы павінны вырашаць гэтае пытанне. Я хацеў бы да вас звярнуцца, каб вы ўважліва паслухалі.

ШАЛАДОНАЎ В.І.: В ходе расследования этого дела была проведена экспертиза Институтом литературы Академии наук, которая дала заключение, что в этом виноваты не только авторы, но виноват и редактор газеты, который публично оскорбил президента. Поэтому все обоснования мы изложили письменно; если будет это включено в повестку дня, я буду тады абгрунтоўваць.

СТАРШЫНЯ: Якія пытанні ёсць да пракурора?

НАВУМЧЫК С.І.: Шаноўны Васіль Іванавіч! Шаноўныя дэпутаты! Я, як і вы ўсе, вельмі ўважліва чытаю газету «Свабода» і ў тым ліку прачытаў паэму «Лука Мудзішчаў — прэзідэнт». Шаноўны Васіль Іванавіч! Жанр гэтага твора — паэма. Гэта літаратурны твор, і калі я яго прачытаў, то я нідзе ў гэтым творы не знайшоў прозвішча Аляксандр Лукашэнка, а вы чамусьці ідэнтыфікавалі галоўнага героя гэтага твора з нашым шаноўным прэзідэнтам. Я хацеў бы, Васіль Іванавіч, запытацца ў вас: на падставе якіх такіх высноў вы ідэнтыфікавалі героя гэтага твора з асобай Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнкі?

ШАЛАДОНАЎ В.І.: Уважаемый депутат Наумчик! Я сегодня ставлю вопрос о включении в повестку дня. У меня есть все обоснования, которые изложены письменно. И когда мы будем обсуждать этот вопрос, тогда я постараюсь ответить на те вопросы, которые будут возникать. Сегодня ставится вопрос о включении в повестку дня. Не включите — это ваше дело. Вы голосуйте, но я считаю (мы обсуждали это на коллегии), и следователи считают, что здесь есть все основания ставить вопрос о возбуждении уголовного дела и привлечении к ответственности.

СТАРШЫНЯ: Добра, Васіль Іванавіч. Я хачу запрасіць вас пакуль сесіі. Ен і адтуль пачуе вашы пытанні. Калі будзе, то ён адкажа. Васіль Іванавіч, вы зрабіце там паметкі для сябе, якія будуць пытанні, а потым адразу адкажаце.

СЯМДЗЯНАВА Г.Г.: Паважаны Васіль Іванавіч! На вялікі жаль, у адрозненне ад дэпутата Навумчыка я амаль не чытаю газету «Свабода» і не прачытала гэту выдатную, як я зразумела, паэму. І шэраг нашых дэпутатаў таксама не чыталі яе. Перш чым прыняць рашэнне аб уключэнні ці неўключэнні гэтага пытання ў парадак дня, я прапаную раздрукаваць гэтую паэму для ўсіх дэпутатаў, каб мы ведалі, аб чым гаворка (апладысменты)

БАРШЧЭЎСКІ Л.П.: У мяне пытанне. Хто з літаратуразнаўцаў падпісваў гэта заключэнне, які не можа адрозніць прататыпа літаратурнага героя ад літаратурнага героя? І ці праўда, што Генеральная пракуратура зрабіла такое заключэнне, што можна ідэнтыфікаваць паміж сабой асобы Лукі Мудзішчава і паважанага прэзідэнта?

ТРУСАЎ А.А.: У мяне пытанне да спадара Шаладонава. Паважаны спадар пракурор, я да вас звяртаюся, не трэба смяяцца ў той час, калі да вас звяртаюцца. У мяне пытанне такога зместу. Я не ведаю, якія там эксперты рабілі заключэнне па тым, што наш шаноўны, многапаважаны прэзідэнт ёсць герой той паэмы. Але ў мяне пытанне да вас такога зместу. Не раз спадар прэзідэнт па тэлебачанні і па радыё зневажаў народных дэпутатаў — без усякіх паэм, напрамую называў п'яніцамі і гэтак далей. Ці ўзбудзілі вы супраць яго крымінальную справу па гэтаму пытанню?

СТАНКЕВІЧ У.М.: Уважаемые коллеги! В отличие от тех, кто не читал, я читал эту поэму. Кроме низкопробности пера, кроме неуважения и оскорбления собственной газеты и, собственно, того, кто писал, я там ничего не нашел. Это обыкновенная низкопробная писанина, но тем не менее хочу сказать: все это сегодняшнее обсуждение мне напоминает один анекдот. Не подумайте, что я не по теме, я выступаю по теме, и анекдот уважительный. Когда Сталину на стол положили утром бумагу, где он читает, что капитан такой-то сказал в магазине: «Ох, этот дурень усатый довел государство до развала» и двое энкэвэдэшников задержали этого капитана, Сталин вызвал этого капитана и спросил: «Товарищ капитан! Вы кого имели в виду?» Капитан нашелся и сказал: «Гитлера, товарищ Сталин!» Он сказал: «Идите, товарищ капитан. Товарищи энкэвэдэшники, а вы кого имели в виду?» (шум у зале) Вам это ничего не напоминает? (шум у зале)

СТАРШЫНЯ: Добра. Я хацеў бы дакласці паважаным дэпутатам, што мы тут нічога не парушаем. Да мяне афіцыйна паступіла прапанова генеральнага пракурора. Я павінен дакласці вам яе на ваша вырашэнне. У мяне іншага выйсця няма, прабачце. Я не магу яго скласці, не скласці, схаваць і не дакласці вам.

Васіль Іванавіч, пытанні ўсе? Адкажыце, і будзем вырашаць галасаваннем.

ШАЛАДОНАЎ В.І.: Уважаемые депутаты Верховного Совета! Что касается запроса Семдяновой, то это не ко мне. Есть секретариат сессии, пусть размножает. Это не секретный документ.

Что касается вопроса Борщевского, я имею перед собой заключение, подписанное директором Института литературы и так далее, весьма уважаемые люди. Могу размножить и раздать всем, почитаете. (шум у зале) Я это размножу. Оно очень большое, я не буду сейчас его читать. (шум у зале) Что касается вопроса Трусова, то такого дела не возбуждалось.

СТАРШЫНЯ: Добра. Хто за тое, каб уключыць гэта пытанне ў павестку дня, прашу галасаваць.

Дзякуй Богу, хапіла розуму і мудрасці не смяшыць людзей. Толькі 125 дэпутатаў прагаласавала за прапанову аб дачы згоды на ўзбуджэнне крымінальнай справы і прыцягненне да крымінальнай адказнасці па арт.188 Крымінальнага кодэксу Беларусі (знявага прадстаўніка ўлады) дэпутата Вярхоўнага Савета Ігара Гермянчука. Прапанова генеральнага пракурора не прайшла для прыняцця станоўчага рашэння — не хапіла трыццаці галасоў.

Адразу ж скажу, што асабіста я не лічу паэму Ведзьмака Лысагорскага шэдэўрам ці ўзорам паэтычнага майстэрства. Ды й па зместу яна б засталася амаль што не заўважанай, і не толькі мною, каб не ўвага, якую прыцягнулі да яе самі некаторыя нашы ўлады і асобы, набліжаныя да прэзідэнта. (Не думаю, што сам прэзідэнт знаходзіць час чытаць апазіцыйныя выданні.) Камусьці была патрэбна гэта валтузня. Адарваны ад неадкладных спраў супрацоўнікі пракуратуры рэспублікі, шукаюць Ведзьмака. Амаль цэлы акадэмічны інстытут робіць літаратурны аналіз, паважаныя акадэмікі, прафесары праводзяць экспертызу прахадной паэмы. Зноў ідзе паляванне на ведзьмаў?

Мы не будзем друкаваць заключэнне Інстытута літаратуры імя Янкі Купалы АН Беларусі, падпісанае дырэктарам В.Каваленкам і яшчэ цэлым шэрагам аўтарытэтных навукоўцаў. Пакінем гэты літаратурны «шэдэўр» калегам са «Свабоды». Паверце, таксама вельмі цікавы «твор».

І яшчэ адно меркаванне. Падкрэсліваю толькі, што яно не мае ніякага дачынення да паэмы і вышэйнапісанага. Чаму ў нас усе так баяцца гумару, сатыры, нават сяброўскіх шаржаў на вядомых асоб? У суседняй Польшчы ўжо пяць гадоў кожную суботу ідзе па нацыянальнаму тэлебачанню шоу «Polski Zoo», дзе прэзідэнт Валенса — Леў, яго жонка — Малпа, члены ўрада — іншыя звяры. Паверце, вельмі цікава, смешна, трапна, дасціпна. Па каналу НТБ кожную суботу выходзіць таксама вельмі вясёлая забаўляльная праграма «Лялькі», дзе ёсць і Ельцын, і Чарнамырдзін, і Грачоў з Гайдарам. І нічога — нармальная палітычная сатыра. А у нас, нават калі 1 красавіка пажартуеш, адразу ж «справу прышыюць» (як было і з нашай «нябожчыцай»-радыёстанцыяй «Беларуская маладзёжная»). Так што не толькі з эканомікай — з пачуццём гумару ў нас таксама дрэнна.

Чаго вам хочацца,
панове?
Які вас выклікаў
прымус
Забіць трывогу
аб той мове,
Якой азваўся
беларус?
Чаму вам дзіка
яго мова?
Паверце, вашай
ён не ўкраў...

Янка Купала, 1907 г.

Истинная «трасянка»

Ісціна, кажуць, знаходзіцца пасярэдзіне. Але любую ісціну можна паспрабаваць абвергнуць, што паспяхова і робіць «трасянка» — лінгвістычнае вынаходства беларусаў. Нахабна сапхнуўшы бабулю-ісціну з пачэснага месца, «трасянка» зручна ўладкавалася пасярэдзіне. «Ни рыба, ни мясо», «Ни то, ни сё», «Ні печаны, ні вараны», «Ні з мяса, ні з пер'я» і г.д. Ні руская мова, ні беларуская. Але як працэс інтэграцыі не закончыўся, дык і руская, і беларуская мовы існуюць яшчэ і паасобку, у так званым літаратурным выглядзе. Адно толькі, што руская — гэта «О великий, могучий...», а беларуская... Дык вось місію аднаўлення справядлівасці (маецца на ўвазе справядлівасць жывое прыроды: няхай пераможа мацнейшы) узяў на сябе камітэт «За свабодны выбар мовы навучання», створаны летась у Мінску.

«Мы объединились, чтобы вести организованную борьбу».

Арганізаваная барацьба — гэта не жартачкі. Справа ў тым, што, як кажуць прадстаўніцы камітэта Наталля Іванаўна Красоўская ды Тацьцяна Энгельсаўна Апекунова, беларускамоўнае насельніцтва (колькі ж яго? ау!) ды яшчэ Таварыства беларускае мовы «с упоением хочет заставить моего ребенка учиться на белорусском языке. Я не хочу ставить эксперимент на своем ребенке. Давайте поставим эксперимент на детях тех родителей, которые ратуют за белорускую мову».

Што тычыцца гэтага жахлівага словазлучэння — «эксперыменты над дзецьмі», — дык Інстытут адукацыі ставіў такія «эксперыменты» і ставіць будзе, не надта даючы справаздачу бацькам. Эксперыменты па ўвядзенню новых праграм, новых падручнікаў і г.д. Але эксперыменты над дзецьмі «тых бацькоў» таксама маюць месца, і ў вялікай колькасці. Калі не займацца пералікам іменаў тых беларускіх вучоных, што атрымалі першую адукацыю па-беларуску (у вясковых школах захоўвалася такая магчымасць амаль увесь час), дык варта наведаць ліцэй пры універсітэце або гуманітарны ліцэй ды толькі падзівіцца з узроўню ведаў, якія атрымліваюць там вучні, ды пазайздросціць і ім, і іх бацькам. Але, каб пазайздросціць, з ліцэістамі трэба пазнаёміцца, а каб пераканацца ў нялюдскіх намерах беларускамоўнага насельніцтва, якое хоча, каб дзеці атрымалі вельмі кепскую (беларускую) адукацыю, дастаткова паслухаць бацькоў, якія (крый, Божа!) не супраць беларускае мовы, але арганізаваліся для барацьбы з беларускімі школамі.

Некалі, гадоў 8-10 таму, адзінкавыя праяўленні гэтага беларускамоўнага насельніцтва хадзілі па кватэрах ды ўгаворвалі бацькоў, каб тыя пісалі заявы з просьбаю навучаць дзяцей па-беларуску. З вялікай цяжкасцю адкрываліся сям-там беларускія класы. У адзіны дзіцячы садок з беларускамоўным рэжымам вазілі дзяцей з усяго Мінска — гэтак вычварaліся бацькі-эксперыментатары. І вось пасля тых «эксперыментаў» (у выніках можна ўпэўніцца на свае вочы) ніхто з «падвопытных» не памёр, не звар'яцеў, але паспяхова вучыцца далей або закончыў школу. У гэтым годзе іх будзе ўжо 13 тысяч. Закончыла школу і унікум — Лісіцына. Калі яшчэ ў сталіцы нашай рэспублікі не было ніводнага беларускага класа, бацькі дамагліся, каб іх дачку ўсё ж вучылі па-беларуску. І яе вучылі. Індывідуальна! Зараз яна вучыцца ў ВНУ.

Час эксперыментаў мінуў, так што бацькам леташніх першакласнікаў давялося ўжо ісці ў беларускія школы па пратаптанай сцежцы.

«Мама, я не понял, о чем они думают, когда говорят эти «сказы» або чым «ложка» отличается от «ложка».

Мама Наталля Красоўская страшэнна хвалявалася ды ўсё прыводзіла ды прыводзіла прыклады, як цяжка даводзіцца яе даволі падрыхтаванаму да школы нашчадку, але які няспадзеўкі трапіў у экстрымальныя беларускамоўныя ўмовы.

«Учительница говорит: «Дети, будем читать «ланцужком». Мой ребенок расплакался, разволновался и говорит: «Я умею по буквам, по слогам, а «ланцужком» не умею.

Идет изучение английского языка. Он приходит и рассказывает: «Мама, представляешь, учительница нам показывает кровать, а говорит, что это ложка!»

Однажды вернулся и говорит: «Мама, я думал, что учительница учит нас писать сказки. Она все время говорит: «сказы, сказы...» А потом я догадался, что она нам рассказывает, что такое предложение. Что сказ — это скончeная думка. При этом, мама, я не понял, о чем они думают, когда говорят эти сказы».

Калі меркаваць па гэтых вытанчаных сентэнцыях — здольнае дзіця. Чаму ж мама, якая, як яна кажа, атрымала выдатную адукацыю, не навучыла дзіця нават самым простым беларускім словам? Адказ гэтае мамы, што ўзваліла зараз на свае плечы цяжар барацьбы ды камітэцкую дзейнасць, абяззбройвае сваёй нявіннасцю: «Не было часу за штодзённымі клопатамі».

Дык жа «ложак» — ён жа штовечар!

«Мы не собирались этого делать специально. Если бы это было продиктовано какой-то необходимостью...» (Добрая рэч — дыктафон! Калі часам нешта прызабудзеш, нагадае і словы, і інтанацыю.) Але, сапраўды, навошта старацца гаварыць з дзіцёнкам па-беларуску або чытаць яму беларускія кніжкі (якія ўжо ёсць, можа, ён як раз напіша лепшыя), калі ведаеш, што яму хутка ісці ў беларускую школу?! Логіка на ўзроўні прыгожай жанчыны? А вось і не! «Калі маё дзіця не разумее і не хоча разумець па-беларуску, дык школа стане рускаю!» — вырашыла энергічная мама ды на хвалі арганізаванай барацьбы рынулася бараніць увогуле ўсіх дзяцей, што «пакутуюць» у беларускіх школах.

«Русских школ не хватает».

«Не нужно говорить, что русских школ не хватает».

Гэта два адказы на адно пытанне: «Чаму бацькі не перавялі сваіх дзяцей у рускія школы, а набылі сабе клопату стварыць цэлы камітэт?» Абодва гэтыя адказы дадзены адным і тым жа чалавекам. Чым не ўзор двухмоўя! Адзін язык кажа адно, другі — другое.

Дык усё ж — хапае ці не хапае рускамоўных школ?

Адказ афіцыйнай асобы.

Вольга КУЗЬМІЧ, старшыня камісіі Мінгарсавета па выхаванню і адукацыі:

— Школы з рускаю мовай навучання ёсць у кожным мікраёне горада. Можа, гэта і далей, чым тая школа, якую бачна з вакна, але яўрэйская, напрыклад, школа плануецца толькі адна на ўвесь горад. У Мінску 95 школ з рускай мовай навучання. А ўвогуле школа ў Беларусі павінна быць адзіная — нацыянальная. Гэта значыць, што дзіця павінна не проста навучыцца гаварыць па-беларуску ці па-руску, але атрымаць нацыянальную адукацыю. На сваім нацыянальным матэрыяле».

Што тычыцца камітэта, дык на тое ён і камітэт, каб мысліць глабальна: «Белорусы, русские, евреи, поляки... сказали, что он хотят учиться по-русски».

Вось такі саматужны рэферэндум, і вынікам — яго выснова: «Не нужно говорить, что русских школ не хватает. (Таму, што толькі яны і павінны быць!). Ошибкой было разделять школы на русско- и белорусскоговорящие. Было бы умнее и полезнее для Белоруссии, если бы в общеобразовательной школе обучали и русскому, и белорусскому. И тогда заговорит вся республика».

Дык хіба ж раней не «обучали»? Тое і маем! Трасянку.

«Этот язык твой второй родной».

Вельмі кранае, як камітэтчыцы даводзяць сваю любоў да небаракі беларускае мовы. Калі я спыталася, як жа іх дзеці ўспрымаюць усю гэту валтузню бацькоў вакол мовы, дык пачула (каб не дыктафон, сама б не паверыла!): «Я изо всех сил пытаюсь оградить своего ребенка от этого негативного эмоционального отношения к этому процессу. Она, конечно, дома видит, слышит... Но через каждые 10-15 минут я сознательно стараюсь ей сказать: «Юлечка, ты здесь родилась. Этот язык твой второй родной, и ты должна его знать».

Шчаслівае дзіця. Мову яно палюбіць страшна.

Бацькі з камітэта імкнуцца шчыра дапамагчы і органам асветы метадычнымі парадамі: «Белорусский язык нужно изучать, как математику или как английский язык. Нужно показывать детям картинки, говорить, что это значит на белорусском языке, и они наберут словарный запас, чтобы уже можно было изучать на белорусском языке, скажем, историю родного края».

А можна і не вывучаць.

Вялікае бяды не будзе, бо пры такіх умовах беларуская мова будзе ўсяго толькі часткаю нацыянальнага каларыту, аздобаю накшталт саламянага капелюша, які здольны сентыментальна ўпрыгожыць нейкае фальклорнае свята, але, ідучы ў людзі ды апрануўшыся ў, як кажуць, еўрапейскі касцюм, яго лепш зняць. Здаровае грамадства не можа задаволіцца такім дэкаратыўна-прыкладным станам роднай мовы. Для здаровага грамадства патрэбна і мова здаровая, г.зн. пашыраная ва ўсіх сферах жыцця: у канцылярска-бюракратычнай, у вайсковай, у побытавай... Калі яшчэ тое грамадства паздаравее?.. А пакуль можна скарыстаць момант ды арганізаваць барацьбу. Быццам бы «у абарону правоў» ды «клопату пра дзяцей», а на самой справе — не «за», а «супраць». Супраць чаго? А супраць усяго, што ніяк не хоча загінуць, нягледзячы на ўсе намаганні.

А наконт трасянкі... Як было б добра, каб яна знікла з сярэдзіны. Няхай бы руская была рускаю, беларуская — беларускаю. А ісціна — адна. Ці ўсе разам, колькі іх там ёсць, занялі б свае месца пасярэдзіне ды сачылі б за раўнавагаю.

Г. ЖАРКО, спецыяльна для "БМ"

Кабінет міністраў
Рэспублікі Беларусь
Вярхоўны Савет
Рэспублікі Беларусь

Аб прапановах дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь А.А.ТРУСАВА

Па даручэнню Кабінета міністраў Рэспублікі Беларусь разгледжаны прапановы дэпутата Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь А.А.Трусава адносна падрыхтоўкі да 250-х угодкаў з дня нараджэння сусветна вядомага палітычнага і ваеннага дзеяча, славутага суайчынніка, кіраўніка нацыянальна-вызвольнага паўстання 1794 года Тадэвуша Касцюшкі.

Міністэрства культуры і друку даручыла ў бягучым годзе Камітэту па рэстаўрацыі і кансервацыі помнікаў распрацаваць навукова-рэстаўрацыйную дакументацыю на аднаўленне дома-сядзібы Т.Касцюшкі ва ўрочышчы Марачоўшчына Івацэвіцкага раёна. Па папярэдніх разліках, на гэтыя мэты неабходна 70,0 млн.рублёў. Заказчыкам выступіць Нацыянальны музей гісторыі і культуры Беларусі, які будзе ў далейшым займацца стварэннем экспазіцыі. Дакументацыю выканае сумеснае беларуска-польскае рэстаўрацыйнае прадпрыемства "Рэнаватум", якое мае практыку распрацоўкі па аналагічных сядзібах С.Манюшкі, А.Міцкевіча. Наступным этапам прыца будзе вызначэнне адпаведнай падраднай арганізацыі.

Што датычыць рэстаўрацыі палаца Пуслоўскіх, то Брэсцкі аблвыканкам да гэтага часу не вызначыўся з заказчыкам па аб'екту і яго функцыянальным прызначэннем, таму ў план фінансавання рэстаўрацыйных работ на 1995 год ён не ўключаны.

Лічым мэтазгодным стварыць Рэспубліканскі аргкамітэт па падрыхтоўцы да святкавання 250-х угодкаў з дня нараджэння Т.Касцюшкі, які зможа выпрацаваць і ўнесці ў Кабінет міністраў канкрэтныя прапановы адносна мерапрыемстваў да свята, у тым ліку і тых, што азначаны А.А.Трусавым і датычаць кампетэнцыі органаў мясцовага кіравання.

Міністр А.І.БУТЭВІЧ

ТВ -- программа на неделю

Понедельник, 17 апреля

Белорусское телевидение
8.00 «Портрет на фоне замка». Док.фильм («Беларусьфильм»).
8.20 «Слушая Моцарта». Видеофильм.
8.55 «Полонез Огинского». Худ.фильм.
10.20 «АВС-клуб». Английский учим сами.
10.35 «Все про все». Информационно-познавательная программа.
10.55 Телебом. Шоу-конкурс юных исполнителей. Первый тур.
11.55 Студия «Колыбельная». «Мультклуб».
12.25 «Белорусы в Америке». Передача 1-я.
13.05 «Мудромер». Худ.фильм. 1-я и 2-я серии.
15.15 Родовод. «Что ни край, то свой обычай». Пасхальные традиции в Польше.
15.40 На музыкальных параллелях. «Музыка любви». Вокальный цикл Роберта Шумана поет Анатолий Щербаков.
16.30 «Внимание! Конкурс». Лидеры «Образования-94».
17.20 Шоу-прогноз.
17.25 Мультфильмы.
17.45 Проспект. Информационно-аналитическая программа.
18.15 Театр Ядвиги Поплавской и Александра Тихановича.
19.05 «Полесские свадьбы». Док.фильм.
19.25 К 50-летию Победы. 1-й Республиканский телефестиваль «Поют актеры театра и кино». Часть 2-я.
20.25 День столетия.
20.35 Колыбельная.
21.00 Новости.
21.40 Клип-концерт. Виктор Вуячич, Ярослав Евдокимов.
21.50 Вертикаль. Почта Президента.
22.20 Спортивный телекурьер.
22.40 «Голоса прошлого». Старинная музыка на Беларуси. Передача 3-я.
23.15 Кинематограф Беларуси. «Пламя». Худ.фильм. 1-я серия.

1 канал
14.00, 23.35 Новости.
14.20 Межгосударственная телерадиокомпания «Мир».
15.00 Мультфильм.
15.15 Созвездие Орфея.
15.25 Звездный час.
16.00 Шпаргалка.
16.05 «Элен и ребята». Молодежный сериал.
16.30 Тет-а-тет.
17.00, 20.00 Время.
17.15 «Угадай мелодию». Телеигра.
17.40 В эти дни 50 лет назад.
18.00 Час пик.
18.20 «Дикая Роза». Телесериал.
19.00 Мы. Авторская программа В.Познера.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Встреча с А.И.Солженицыным.
21.00 «Мастер и Маргарита». Телесериал. 4-я серия. Часть 2-я.
21.50 Версии.
22.05 Гол.
22.40 Ситуация.

Канал «Россия»
14.00 Деловая Россия.
15.05 В этот день...
15.10 Там-там новости.
15.25 Праздник каждый день.
15.35 Мульти-пульти.
15.55 Никто не забыт.
16.00, 19.00, 22.00 Вести.
16.20 Новая линия.
16.55 «Моя война». А.Зенин.
17.20 Спасение 911.
18.15 «Купить - не купить».
18.25 Устами младенца.
19.25 Подробности.
19.35 «Безмолвный мир Николаса Квинна». Худ. фильм (Великобритания). 2-я серия.
20.40 Репортер.
21.00 Момент истины.
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 Богема. «Збигнев Рыбчинский». 1-я часть.

Санкт-Петербург
13.00 Скорая помощь.
13.30 «Мануэла». Худ.фильм.
14.20 «Город и вода». Телефильм.
14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ.
14.40 «Железные парни». Худ.фильм.
16.00 Памяти мастера. «Павел Луспекаев». Телефильм.
17.10 Детское ТВ.
17.20 «Муха-Цокотуха».
17.30 Три колеса, фолиант и ...
18.00 Телемагазин.
18.05 Телеблиц.
18.10 Большой фестиваль.
18.50 Спортивные новости.
18.55 «Мануэла». Худ.фильм.
19.45 Телеслужба безопасности.
19.55 «Американская любовь». Худ. фильм (Италия). 1-я серия.
21.25 Мультфильмы для взрослых.
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.10 Гороскоп.
22.20 Звезды «на бис». Телекомпакт представляет...
22.55 Хоккей. Международный турнир. Россия - Швеция. 2-й и 3-й периоды.

Вторник, 18 апреля

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль.
7.50 «В мире вдохновения». Фильм-балет.
8.45 Финансовое время.
9.00 География Беларуси. Новые формы хозяйствования в республике.
9.30 День столетия.
9.35 Вертикаль. Почта Президента.
10.05 «Такие симпатичные волки». Худ.фильм.
11.10 Мультфильмы.
11.30 «Белорусы в Америке». Передача 2-я.
12.20 «Проглотила молодость война...» К 75-летию Миколы Аврамчика.
12.30 К 50-летию Победы. 1-й Республиканский телефестиваль «Поют актеры театра и кино». Часть 2-я.
13.30 «Темная комната». Черный рынок оружия.
13.55 Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых.
14.15 Фильмы нашей памяти. «Сердца четырех». Худ.фильм.
15.50 Изучаем свою историю. «Гетман наивысший». Док.фильм.
16.10 История Беларуси. Культура Беларуси в 14 - 16-ов.
16.40 Волшебный экран. Мультфильмы.
17.20 К 50-летию Победы. «Дети военного Бреста».
18.00 АТН, Би-би-си, Си-эн-эн.
18.45 Уроки Н.Новожиловой.
19.15 Мост.
19.45 Экономикст.
19.55 SOS.
20.00 «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал.
20.30 «Скрижали». Реформы в Поднебесной.
20.40 Колыбельная.
21.00 Новости.
21.40 Студия «Политика».
21.55 Клип-концерт. Вадим Казаченко.
22.10 «Сенсация». Многосерийный худ.фильм (Канада).
23.05 Новости.
23.20 Шоу-прогноз.
23.25 Под куполом Вселенной.

1 канал
17.00, 20.00 Время.
17.20 «Угадай мелодию». Телеигра.
18.00 Час пик.
18.20 «Дикая Роза». Телесериал.
19.00 Тема.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Из первых рук.
20.55 К 50-летию Победы. «Молодые львы». Худ. фильм (США).
23.50 Версии.

Канал «Россия»
7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Ритмика.
7.40 Звезды говорят.
7.45 Требуются...требуются...
7.50 Время деловых людей.
8.15 Всемирные новости Эй-би-си.
8.40 Формула 730.
9.10 Телегазета.
9.15 Крестьянский вопрос.
9.35 Вавилонские игры. «Гладиаторы».
13.20 Деловая Россия.
15.05 Там-там новости.
15.20 Праздник каждый день.
15.30 «Одиссея». Худ.фильм (Канада). 2-я серия.
15.55 Клип-антракт. А.Зардинов.
16.20 «В этот день...»
16.25 Новая линия.
16.55 Будни.
17.25 «Сиди и смотри». Юмористическая программа.
17.40 Соотечественники.
18.10 L-клуб.
19.25 Подробности.
19.35 Кинофестиваль «День Победы». «Чистое небо». Худ.фильм.
21.25 «Странная жизнь Авы Гарднер». Программа В.Вульфа.
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 Экран криминальных сообщений.
22.50 Футбол. Кубок УЕФА. «Боруссия» (Дортмунд) - «Ювентус» (Турин).

Санкт-Петербург
12.00 Стиль жизни.
12.15 Мультфильмы.
12.35 «Немецкая волна».
13.00 Скорая помощь.
13.30 «Мануэла». Худ.фильм.
14.20 «Невьянск. Зарисовки». Телефильм.
14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ.
14.40 «Нулевой вариант». Худ.фильм.
16.20 Сегодня - Международный день памятников и исторических мест. Калужский край». Премьера телефильма.
17.05 По всей России.
17.15 Детское ТВ.
17.20 Семь пятниц на неделе.
17.35 Студия «Вообрази».
18.00 Телемагазин.
18.05 Телеблиц.
18.10 Большой фестиваль.
18.50 Спортивные новости.
18.55 «Мануэла». Худ. фильм.
19.45 Телеслужба безопасности.
19.55 «Американская любовь». Худ. фильм (Италия). 2-я серия.
21.25 Мультфильм для взрослых.
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.10 Гороскоп.
22.20 Фестиваль «Балтийский дом».
22.50 В.Арро. «Пять романсов в старом доме». Телеспектакль.

Среда, 19 апреля

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Зеркало Си-эн-эн.
8.15 Студия «Политика».
8.30 «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал.
9.00 История Беларуси. Культура Беларуси в 14 - 16 вв.
9.30 Скрижали. Реформы в Поднебесной.
9.35 «Сенсация». Многосерийный худ.фильм (Канада).
10.30 Тэлесябрына.
10.45 «Сероманец». Худ.фильм.
12.10 «Барби-лото». Передача-викторина.
12.40 «Белорусы в Америке». Передача 3-я.
13.20 «Зорная ростань». Телеконкурс молодых артистов эстрады. Брестский тур. Передача 3-я.
14.25 «Ашик-Кериб». Худ.фильм.
15.40 Видимо-невидимо. Новости кино-видео-аудио.
16.45 Студия «Ч/б». Дискуссионный клуб.
17.15 Конкурент. Производство сельскохозяйственной техники: проблемы и перспективы.
18.00 АТН, Би-би-си, Си-эн-эн.
18.45 Коллаж. Программа для деловых людей.
19.05 К 50-летию Победы. «Так это было...» Вспоминают участники Великой Отечественной войны, ветераны спорта.
19.20 Телевизионная пресс-конференция председателя Комитета по земельным ресурсам Георгия Ивановича Кузнецова.
20.25 День столетия.
20.35 Колыбельная.
21.00 Новости.
21.40 Студия «Политика».
21.55 Клип-концерт. Светлана Лазарева.
22.10 «Сенсация». Худ.фильм.
23.05 Новости.
23.20 Шоу-прогноз.
23.25 Под куполом Вселенной.

1 канал
8.00, 11.00, 14.00, 0.05 Новости.
8.20 «Дикая Роза». Телесериал.
9.00 Мультфильм.
9.10 В мире животных (с сурдопереводом).
9.45 НХЛ. Взгляд изнутри.
10.10 «Идея власти... Власть идеи (Владимир Ленин)». Док. сериал. 2-я серия.
13.00 «Иванов, Петров, Сидоров...» Информационно-развлекательная программа.
13.35 «Пойми меня». Телеигра.
14.20 Межгосударственная телерадиокомпания «Мир».
15.00 Посмотри, послушай...
15.20 «Путешествие в прошлое». Мультсериал (США).
15.50 Фэн-клуб.
16.00 Шпаргалка.
16.05 «Элен и ребята». Молодежный сериал.
16.30 Тин-тоник.
17.00, 20.00 Время.
17.15 «Угадай мелодию». Телеигра.
17.40 В эти дни 50 лет назад.
18.00 Час пик.
18.20 «Дикая Роза». Телесериал.
19.00 В поисках утраченного. Я.Жеймо.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.45 Золотой шлягер.
21.20 Футбол. Лига чемпионов. Полуфинал. «Милан» (Италия) - Пари-Сен-Жермен» (Франция).
23.20 Версии.
23.30 Футбол. Лига чемпионов. Полуфинал. «Аякс» (Голландия) - «Бавария» (Мюнхен).

Канал «Россия»
7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Ритмика.
7.40 Звезды говорят.
7.45 Требуются... требуются...
7.50 Время деловых людей.
8.20 Всемирные новости Эй-би-си.
8.45 Формула 730.
9.10 Телегазета.
9.15 Крестьянский вопрос.
9.35 Музыкальный экспромт.
9.45 «Санта-Барбара». Худ.фильм.
11.30, 13.20 Деловая Россия.
15.05 Там-там новости.
15.20 Праздник каждый день.
15.30 Чья сторона?
16.20 «В этот день...»
16.25 Дальний Восток.
16.55 Шаги Победы. «Встреча боевых подруг».
17.40 Лидер-прогноз.
18.05 После премьеры...
18.25 Своя игра.
19.25 Подробности.
19.35 «Санта-Барбара». Худ.фильм.
20.30 Домино Михаила Боярского.
21.05 Газетные истории.
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 Богема. «Збигнев Рыбчинский». 2-я часть.

Санкт-Петербург
12.00 Стиль жизни.
12.15 «Искусство быть красивой». Телефильм.
12.35 «Немецкая волна».
13.00 Скорая помощь.
13.30 «Мануэла». Худ.фильм.
14.20 «Отражение». Телефильм.
14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ.
14.40 «Прямая трансляция». Худ.фильм.
16.05 «Новгородский новодел».
16.20 Жизнь с комфортом.
16.35 Исторический альманах.
17.05 Детское ТВ.
17.15 Там, где живет Паутиныч.
17.30 Мультфильм.
17.40 Студия «Вообрази».
18.00 Телемагазин.
18.05 Телеблиц.
18.10 Большой фестиваль.
18.50 Спортивные новости.
18.55 «Мануэла». Худ. фильм.
19.45 Телеслужба безопасности.
19.55 Подсекай.
20.10 Уроки цензуры.
20.40 Блеф-клуб.
21.15 Мультфильм для взрослых.
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.10 Гороскоп.
22.20 Послесловие к матчу «Зенит» - «Асмарал» (Москва).
23.05 П.Павловский. «Элегия». Спектакль Академического театра им.А.С.Пушкина. 1-я часть.

Четверг, 20 апреля

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль.
7.50 Студия «Политика».
8.05 Зеркало Си-эн-эн.
8.20 «Средь шумного бала...» Фильм-концерт.
8.40 «Посылаю вам пьесу». Док. фильм.
9.10 День столетия.
9.15 Протокол. Международная программа.
9.30 «Сенсация». Худ.фильм.
10.25 Уроки Н.Новожиловой.
10.55 «Белорусы в Америке». Передача 4-я.
11.40 На рубеже тысячелетий.
12.10 Волшебный экран. Мультфильм.
12.30 «Легкие шаги». Худ. фильм.
13.55 «И снова музыка». Фильм-концерт.
14.35 Родное слово.
15.05 «Влюблен по собственному желанию». Худ. фильм с субтитрами.
16.35 История Беларуси. Искусство древних людей на территории Беларуси.
16.55 «Не улетай, землянин!» Короткометражный фильм.
17.30 К 50-летию Победы. Композиторы Беларуси. Владимир Оловников.
17.55 Фронтовой альбом.
18.00 АТН, Би-би-си, Си-эн-эн.
18.45 Большие проблемы большой химии.
19.15 Советы огородникам.
19.45 Студия «Эксклюзив». Весы.
19.55 Экономикст.
20.05 «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Новости.
21.40 Студия «Политика».
21.55 Клип-концерт. Маша Распутина, Михаил Шуфутинский.
22.10 «Сенсация». Худ. фильм.
23.05 Новости.
23.20 «Крок». «Провинция». Наровлянский район. Часть 2-я.
0.05 Шоу-прогноз.
0.10 Под куполом Вселенной.

1 канал
5.00 Телеутро.
8.00, 11.00, 14.00, 23.10 Новости.
8.20 «Дикая Роза». Телесериал.
9.00 Фильм - детям. «Жизнь и приключения четырех друзей».
9.30 Футбол. Лига чемпионов. Полуфинал. «Аякс» (Голландия) - «Бавария» (Мюнхен).
10.05 «Идея власти...Власть идеи (Владимир Ленин)». Док. сериал. 3-я серия.
13.00 «Иванов, Петров, Сидоров...» Информационно-развлекательная программа.
13.35 «Пойми меня». Телеигра.
14.20 Межгосударственная телерадиокомпания «Мир».
15.00 Мультитроллия.
15.20 За жар-птицей.
15.50 «Повитаем в звездном небе». Мультфильм.
16.05 «Элен и ребята». Молодежный сериал.
16.30 ...До 16 и старше.
17.00, 20.00 Время.
17.20 Лотто «Миллион».
18.00 Час пик.
18.20 «Дикая Роза». Телесериал.
19.00 Фабрика грез.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.40 Москва. Кремль.
21.05 «Призрак едет на Запад». Худ.фильм (Великобритания).
22.30 Версии.
23.50 В мире джаза.

Канал «Россия»
7.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Ритмика.
7.40 Звезды говорят.
7.45 Требуются... требуются...
7.50 Время деловых людей.
8.20 Всемирные новости Эй-би-си.
8.45 Формула 730.
9.10 Телегазета.
9.15 Крестьянский вопрос.
9.35 Музыкальный экспромт.
9.45 «Санта-Барбара». Худ.фильм.
11.30, 13.20 Деловая Россия.
15.05 Там-там новости.
15.20 Праздник каждый день.
15.30 Кенгуру.
16.20 «В этот день...»
16.25 Новая линия.
16.55 «И помнит мир...»
17.25 Непопулярная тема.
17.40 Караоке по-русски.
18.10 Теледебаты.
19.25 Подробности.
19.35 «Санта-Барбара». Худ.фильм.
20.30 «Нос». Юмористическая программа.
21.05 Чрезвычайный канал.
22.35 Автомиг.
22.40 В мире авто- и мотоспорта.
23.10 Экран криминальных сообщений.

Санкт-Петербург
12.00 Стиль жизни.
12.15 Мультфильм.
12.25 Советы садоводам.
12.35 «Немецкая волна».
13.00 Скорая помощь.
13.30 «Мануэла». Худ. фильм.
14.20 «Инженерный (Михайловский) замок». Телефильм.
14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ.
14.40 «Пестрые рассказы». Худ. фильм.
16.15 Играют духовые оркестры.
16.40 Рога и копыта.
17.00 По всей России.
17.10 Детское ТВ.
17.15 Мультфильмы.
17.35 Антре.
18.00 Телемагазин.
18.05 Телеблиц.
18.10 Большой фестиваль.
18.50 Спортивные новости.
18.55 «Мануэла». Худ.фильм.
19.45 Телеслужба безопасности.
19.55 Ура! Комедия. «Чужая жена и муж под кроватью». Худ.фильм.
21.05 «Тулуз-Лотрек». Телефильм цикла «Палитры» (Франция).
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.10 Гороскоп.
22.20 Парад парадов. Музыкальное шоу.
23.20 П.Павловский. «Элегия». Спектакль Академического театра им.А.С.Пушкина.2-я часть.

Пятница, 21 апреля

Белорусское телевидение
7.35 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Зеркало Си-эн-эн.
8.15 Студия «Политика».
8.30 «Лада ОМС» представляет: «Моя любовь, моя печаль». Телесериал.
9.00 История Беларуси. Искусство древних людей на территории Беларуси.
9.20 «Сенсация». Худ.фильм.
10.15 «Белорусы в Америке». Передача 5-я.
10.45 К 50-летию Победы. «Живи и помни». Ретроспективный показ фильмов киностудии «Беларусьфильм». «Знак беды». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии.
13.10 Истоки. Уроки белорусского языка.
13.30 Телевизионный Дом кино. Международный кинофестиваль «Молодость».
16.00 «Дела сердечные и ... сосудистые». Док. фильм.
16.20 «Последняя ночь Элоизы». Спектакль.
17.10 «Фольклорные смотрины».
18.00 АТН, Би-би-си, Си-эн-эн.
18.45 Финансовое время.
19.00 Протокол. Международная программа.
19.20 «Телесябрына».
19.35 Музыка без границ. Музыкально-информационная прграмма.
20.15 Веселый уик-энд.
20.25 Скрижали. Размышление о причинах всех революций.
20.35 Колыбельная.
21.00 Новости.
21.40 Студия «Политика».
21.55 Клип-концерт. Группы «Дюна», «На-На».
22.05 Экономикст.
22.20 Вечерний иллюзион. «Дорога в Коринф». Худ. фильм (Франция). В перерыве (23.00) - Новости.
0.15 Под куполом Вселенной.
0.25 Шоу-прогноз.
0.30 Видимо-невидимо.

1 канал
5.00 Телеутро.
8.00, 11.00, 14.00, 23.35 Новости.
8.20 Премьера телесериала «Аляска Кид». 1-я серия «Золотая лихорадка» (Россия, Германия, Польша).
9.00 Мультфильм.
9.15 Концерт Государственного заслуженного академического ансамбля танца Украины им.П.Вирского.
9.45 Ваш кумир. И.Привалова.
10.10 «Идея власти... Власть идеи (Владимир Ленин)». Док.сериал. 4-я серия.
13.00 «Иванов, Петров, Сидоров...» Информационно-развлекательная программа.
13.35 «Пойми меня». Телеигра.
14.20 Межгосударственная телерадиокомпания «Мир».
15.00 «Белый клык». Телесериал для детей.
15.30 Моцарт из Гнесинки.
15.50 «Повитаем в звездном небе». Мультфильм.
16.00 Шпаргалка.
16.05 Рок-урок.
17.00, 20.00 Время.
17.20 Человек и закон.
17.55 Бомонд.
18.15 Премьера телесериала «Аляска Кид». 1-я серия «Золотая лихорадка» (Россия, Германия, Польша).
18.55 Поле чудес.
19.40 Спокойной ночи, малыши!
20.45 «Дело Сен-Романа». Премьера телесериала (Франция). 1-я серия.
21.40 Версии.
22.00 Взгляд.
22.40 Музобоз.
23.15 Человек недели.

Канал «Россия»
7.25 Ритмика.
7.40 Звезды говорят.
7.45 Требуются... требуются...
7.50 Время деловых людей.
8.20 Всемирные новости Эй-би-си.
8.45 Формула 730.
9.10 Телегазета.
9.15 Крестьянский вопрос.
9.35 Музыкальный экспромт.
9.45 «Санта-Барбара». Худ.фильм.
11.30, 13.20 Деловая Россия.
15.05 Там-там новости.
15.20 Праздник каждый день.
15.30 Призма.
16.20 «В этот день...»
16.25 Воспоминания на страстной неделе.
16.55 Дисней по пятницам. «Мой городок». Худ.фильм.
17.50 Никто не забыт.
17.55 Телеконкурс юристов.
18.40 Горячая десятка.
19.25 Подробности.
19.35 «Санта-Барбара». Худ.фильм.
20.30 Городок. Развлекательная программа.
21.05 «К-2» представляет: «Абзац».
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 Фильм В.Вендерса «Алиса в городах»(ФРГ).

Санкт-Петербург
12.00 Стиль жизни.
12.15 Мультфильм.
12.25 Советы садоводам.
12.35 «Немецкая волна».
13.00 Скорая помощь.
13.30 «Мануэла». Худ.фильм.
14.20 «Возрожденный звон». Телефильм.
14.30, 18.30, 21.40 Информ ТВ.
14.40 «Обращаясь к душам вашим». Телефильм.
15.00 «Романса трепетные звуки». Фильм-концерт.
16.20 «Обитатель у реки». Телефильм.
16.45 Храм.
17.15 Детское ТВ.
17.25 Сказка за сказкой.
18.00 Телемагазин.
18.05 Телеблиц.
18.10 Большой фестиваль.
18.50 Спортивные новости.
18.55 «Мануэла». Худ.фильм.
19.45 Телеслужба безопасности.
19.55 «Назад в СССР». Худ.фильм.
21.20 «Во имя воскресения». Телефильм.
21.55 Спорт, спорт, спорт...
22.10 Гороскоп.
22.20 «Провинциальное убийство». Худ. фильм (США).
24.00 А.Шульгина. «Диалоги о власти». Телеспектакль.

Суббота, 22 апреля

Белорусское телевидение
8.00 Экономикст.
8.10 Зеркало Си-эн-эн.
8.25 Скрижали. Размышление о причинах всех революций.
8.30 «Волшебник Лад и семь принцесс». Музыкальная сказка.Часть 2-я.
8.45 «Лулу - ангел цветов». Мультсериал.
9.15 Здоровье. Тележурнал.
9.45 «Пограничье». Передача из Гродно.
10.05 Футбол. Чемпионат Беларуси. КИМ (Витебск) - «Неман» (Гродно). 2-й тайм. Передача из Витебска.
10.55 Ситуация. Почти детективная викторина.
11.20 К 50-летию Победы. «Перекрестки войны». Телеспектакль. Часть 2-я.
12.20 Многозвучие.
12.50 Студия «Эксклюзив». Адвокат. Права человека.
13.20 Гандбол. Балтийская лига. Беларусь - Эстония. 2-й тайм.
14.00 Четвертое измерение. Духовно-интеллектуальный канал.
15.05 «Сашины розы». Памяти тележурналиста Александра Чуланова.
15.50 Телемагазин.
16.00 Взгляд в будущее. «После 2000 года». Научно-популярный сериал.
16.25 Мультфильмы.
16.55 Пресс-импреза.
17.35 «Зорная ростань». Телеконкурс молодых артистов эстрады. Брестский тур. Передача 4-я.
18.35 Бон тон.
19.05 Веселый уик-энд.
19.15 Шоу-прогноз.
19.20 Телевизионный Дом кино. Встреча с Аленай Свиридовой.
20.00 Международные спортивные новости.
20.35 Колыбельная.
21.00 Резонанс.
21.45 Акколада. Музыкально-развлекательная программа.
22.10 «Звезды» на экране. Лариса Богославская и Елена Яковлева в худ. фильме «Мать Инсуса».
23.40 Праздничное Богослужение в Минском Кафедральном Свято-Духово м Соборе.

1 канал
5.00 Телеутро.
7.45 Слово пастыря. Святейший Патриарх Алексий Второй.
8.00, 11.00, 14.00 Новости.
8.20 Зов джунглей.
8.50 Фильм - детям. «Где это видано, где это слыхано».
9.25 Утренняя почта.
9.55 Здоровье. «Медицина для тебя».
10.25 Провинция. Малые города. Город Новомосковск.
11.20 Смак.
11.35 Киноправда? Худ.фильм «Далеко от Москвы».
14.20 Большие гонки.
14.45 К 50-летию Победы. Память о великой войне.»Маршал Жуков. Страницы биографии». Док.фильм.

Н.И.КОСТОМАРОВ

КОСТЮШКО: ЧЕЛОВЕК ИЗ ЛЕГЕНДЫ

(Продолжение. Начало в NN 6, 7)

С министрами и с самим королем он обращался свысока, приказывал и предписывал, вместо того, чтобы вежливо просить, напоминал о своем полновластии в Польше и об их зависимости от себя. Мало обнадеживая поляков, что под властию России им будет в том и другом отношениях лучше, он только угрожал им, пугал их, и тем располагал к восстанию. Но в то же время никто менее его не имел выдержки, энергии и осторожности, необходимых в тогдашних обстоятельствах. Оскорбляя и раздражая поляков своим солдатским обращением, он готов был тем же полякам позволить водить себя за нос, если они успевали к нему подделаться. Швед Баур был его любимцем — человек слабый, находившийся под польским влиянием; Игельстром во многом, касавшемся управления, особенно военного, смотрел его глазами. Но более всего над ним имела влияния графиня Залуская, а через нее и другие поляки. По отношению к военной дисциплине Игельстром был очень неудовлетворителен. Он умел кричать, горячиться, ругаться, выказывать свою власть, но распорядительности у него было мало. Его мало уважали, мало любили и мало боялись. В войске у него между офицерами вкрались беспорядки. Современник Войда положительно говорит, что если бы Сиверс не был отозван, революция не могла бы произойти в Польше, по крайней мере так скоро; один из ближайших поводов к ней подал именно сам Игельстром своим высокомерным поведением и запальчивым характером.

Восстание ускорило именно то, что в половине марта назначен был последний срок уменьшения польского войска. Русская императрица хотела затянуть распущенное войско в свою службу, и потому каждому вступавшему обещаны были 90 зл. по выслуге 12 лет, земли и усадьбу. Не хотевшим вступить в русскую службу предоставлялась свобода избрать род жизни. Современник Зёймэ замечает, что это необходимое сокращение могло быть удобнее достигнуто, если бы только давали отставки и отпуски желающим, а не принимали бы вновь никого в военную службу. Тогда при содействии обыкновенной смертности войска сами собою, в короткое время дошли бы до требуемого количества.

В числе бригад, которые предназначались к редукции (уменьшению), была бригада Мадалинского, стоявшая в Остроленке между Бугом и Наревою. Мадалинский объявил, что не хочет подчиняться редукции и написал об этом рапорт в военную комиссию. Комиссия под председательством гетмана огласила изменниками его и ротмистра Зборовского. Игельстром отправил против Мадалинского генерала Багрьева, стоявшего в Гранне, а вслед за тем выслал из Варшавы батальон Киевского полка под командою Нечаева и два эскадрона Ахтырского полка наперерез Мадалинскому. Узнав, что на него идут русские, Мадалинский перешел Нареву, вошел в ту часть Польши, которая присоединяема была к владениям Пруссии, вступил в Солдау, ограбил прусскую военную казну, оттуда бросился к Вышегроду, перешел там Вислу, ворвался в Сандомирское воеводство и пошел к Кракову, зная, что в это время там явится Костюшко. Русские не могли ни догнать его, ни перерезать ему пути. Его шествие было сигналом возмущения прочих войск; стоявшие в Сандомирском воеводстве войска взбунтовались, пристали к Мадалинскому и готовились отражать силу силою.

Костюшко успел недавно съездить в Италию, возвратился в Дрезден и узнал, что в Варшаве русские открывают заговор, что польские войска долее терпеть не могут и, ввиду уменьшения их комплекта, поднимают оружие. Обстоятельства указывали время начинать. Костюшко не считал, как и его единомышленники, что восстание созрело, и отваживался на авось. Он отправился в Краков. Город уже давно уже настроен был в духе революции. Агентом, действовавшим там по распоряжению Костюшки, был Ружницкий, поручик в бригаде, которою командовал вице-бригадир Мангат. Военные вошли в заговор. Еще 19 ноября 1793 г. они намеревались было начать восстание, хотели обезоружить русский гарнизон, стоявший в городе под начальством подполковника Лыкошина, состоявший из батальона пехоты, одного эскадрона (славянского полка) и двухсот казаков. Но этот план не удался потому ли, что не согласились на способы, или потому, что рассудили, что такое преждевременное восстание принесло бы только вред делу.

Город заволновался, услышав, что идет Костюшко. Подполковник Лыкошин со своим отрядом вышел из Кракова. Костюшко прибыл туда в бричке и остановился у генерала Водзицкого. Он тотчас наречен был начальником вооруженных сил народа.

Капостас прибыл в Краков из Варшавы и купил на свой счет пять тысяч кос для вооружения крестьян. Костюшко отправился с патриотами в близкий костел Капуцинов, и там монахи освящали их сабли.

Составлен акт повстанья. Кроме раздела Польши, совершенного двумя державами, поводом восстания объявлялось состояние Польши после Гродненского сейма. Оно изображалось так: «Царица обрекла Польшу в жертву своей варварской и ненасытной мести. Она попирает священнейшие права свободы, безопасность собственности, личности, обывательских имений; мысли и чувства честного поляка не найдут убежища от ее подозрительных преследований; слово в оковах; только одни изменники покровительствуются и совершают безнаказанно всякие преступления; они разграбили имущества и общественные доходы, отняли у обывателей собственность, разделили между собою должности, как добычу после покорения отечества, и святотатственно, присваивая себе имя народных правителей, служат чуждому тиранству. Постоянный Совет, уничтоженный народною волею и вновь возобновленный изменниками по воле московского посла, преступает даже те границы, какие он с раболепством принял от того же посла; правление, свобода, собственность — все в руках невольников царицы, под защитою введенного в наш край иноземного войска. Краковские обыватели единодушно объявили, что решились или погибнуть под развалинами отечества, или освободить родную землю от хищнического насилия и позорного ярма, не щадя никаких средств и пожертвований». Цель восстания была — освободить Польшу от чужого войска и утвердить народную свободу и независимость Речи Посполитой. Избранному начальнику Костюшке поверялся выбор и организация высочайшего народного совета, устроение вооруженной силы, назначение лиц в военные должности, право судить и казнить преступников. Высочайший народный совет будет заботиться о покрытии всех военных издержек, о рекрутовке войска, о снабжении его всем потребным, будет назначать сборы, управлять народными имуществами, употреблять их, делать займы, наблюдать за порядком, благочинием и правосудием в крае, отстранять противные повстанью намерения, стараться о снискании помощи от иностранных народов. Этот совет должен действовать посредством воеводских порядковых комиссий, и краковское воеводство первое возобновляло таковую у себя. По открытии высочайшего совета положено устроить верховный уголовный суд, где будут судимы поступки, совершенные с целию вредить и препятствовать успеху повстанья. Все установленные на время повстанья правительственные учреждения не будут иметь права постановлять законов. Таково было в главном содержание этого акта. Он весь покрыт был множеством подписей; недоставало бумаги, и многие подписывали на отдельных листах, которые потом приклеивались и подшивались, так что, по замечанию очевидца, их можно было легко приставить к какому-нибудь другому листу.

Этот-то акт, составленный в Кракове, послужил руководящею канвою для всего наступившего потом повстанья в Польше. Вслед за тем явился ряд воззваний к народу. «Помогайте мне, соотечественники, — писал Костюшко, — помогайте всеми силами, спешите с оружием под знамя отчизны! Единая ревность к единому делу должна овладеть всеми сердцами, посвятите отечеству часть вашего имущества, которое уже сделалось добычею деспотов, не жалейте для войск наших припасов, муки, сухарей, зерна, доставляйте лошадей, рубахи, обувь, простое сукно и полотно на шатры. Благодарность целого народа будет вам заплатою». Краковское воеводство положило денежный побор, ротные командиры должны были выдавать квитанции, которые будут приняты при отдаче податей. Образована в Кракове порядковая касса, и вслед за тем начались признаки революционного терpора. У подозрительных делали обыски, перечитывали их бумаги; если подозреваемый не оказывался виновным, то давали ему патент на очищение от подозрения. Тогда можно было видеть и молодых и старых, и умных и глупых, и честных людей и плутов, равным образом доходивших до ярости. То и дело кричали: «тот изменник, того следует посадить в тюрьму, заковать в кандалы, бить и мучить!».

Начались пожертвования. Кто нес пистолеты, сабли и ружья, олово на алтарь отечества, кто полотно, рубахи, кто какой-нибудь подсвечник или чайник, кто бубен, кто деньги. Замечали, что небогатые больше давали сравнительно с тем, что жертвовали зажиточные; последние обыкновенно давали по принуждению, со вздохом, а не давать не могли, потому что иначе им грозили сделать обыск и взять насильно. Лихоцкий, тип спокойного мещанина, крепко жалуется на то, что он давал, давал, а с него требовали все больше да больше, и говорили: мало даешь, ты бездетен, и ты президент; на тебя глядя, будут другие мало давать! Бедному президенту было очень чувствительно давать и давать. «Я было спрятал себе кое-что на прожиток от неприятеля, и это хотели ограбить и взять у меня земляки и почтенные патриоты в противность Божией заповеди: не пожелай чужого, —все под предлогом пожертвования для пользы отечества, а сами они ни одного шеляга не дали».

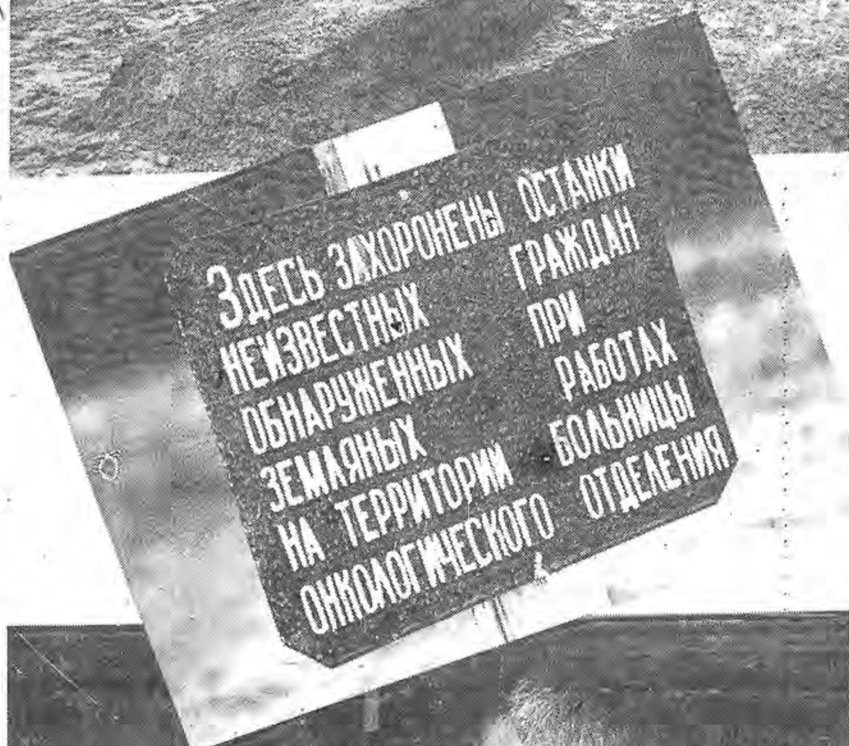
В ответе на прокламацию Костюшки Игельстром написал декларацию (от 20 (31) марта); он называл ее чудовищным соединением лживых изъявлений патриотизма с наглым покушением на права собственности, указывал, что мятежники осмеливаются налагать произвольные контрибуции и подвергать цветущие города Речи Посполитой и их окретности разбойничьему грабежу. «Эти преступления, выражался он, не могут оставаться безнаказанными. Войска Ее Императорского Величества, которой дорого спокойствие Речи Посполитой, получили приказание рассеять мятежников и уже начали свое дело с успехом. Они перенесут свою деятельность в центр возмущения и накажут злодеяния дерзких, восставших против законной власти. Дай Бог, чтобы их удары поражали только виновных и их присутствие оказало покровительство угнетенной невинности; великие преступники, зачинщики стольких несчастий, должны быть наказаны, с лицемеров должна быть снята маска, интрига уничтожена; власть правительства должна выказаться ужасною, явить великий пример правосудия и устрашить тех, которые дерзнут соблазнять и увлекать других».

Игельстром требовал от короля и от Совета, чтобы немедленно созван был сейм и открыты трибуналы, которым принадлежит суд над такими преступниками, чтобы перед эти трибуналы были позваны мятежники, которые не убоялись поставить свои имена на зажигательной и оскорбительной прокламации, чтобы не только авторы, но и разносчики этой прокламации и вообще всех подобных лисков получили наказание, равно как и те, которые посредственно или непосредственно способствовали их распространению, а на будущее время со всею бдительностию открывать писателей и рассеивателей таких воззваний и предавать их строжайшему наказанию. Вместе с тем Игельстром хотел показать, что он не боится и верит в свою силу. Он в конце своей декларации выразился так: «Мятежники, которых безумное бешенство требует мщения, внушают только презрение, если у них отняты средства поддерживать мятеж, и потому они не могут беспокоить нас. При настоящих требованиях нижеподписавшийся имеет единственную цель — утвердить в Польше спокойствие, в котором она нуждается».

(Продолжение следует)

Куропаты были. Куропаты будут?..

ПраРОК

«Сябры з Расеі ў гасьцёх у «Крамы» – «что такое хорошо и что такое плохо»

На гэты раз сябры з Расеі, што прыехалі ўгосьці да «Крамы», мелі нават не расейскі нахоў. Нават не татарскі, не башкірскі й не якуцкі. Называліся яны «Мангол шудан». І складаліся ўсяго толькі з двух чалавепкаў, адзін зь якіх граў на акустычнай гітары, другі — на электрычнай.

Але да йіх мы вернемся крыху потым, бо першымі на чарговым канцэрце зь бясконцага сэрыялу «Сябры з Расеі ў гасьцёх у «Крамы» выступалі не яны. Наогул зазвычай «Крама» ставіць першымі якіхнебудзь менскіх музыкаў, другімі — гэтых самых «сяброў з Расеі», а на заканчэньне выступае сама — у добра разагрэтай, падрыхтаванай зале, пад крыкі й стогны разагрэтых ды падрыхтаваных фанаў (выключэньне склаў толькі канцэрт, дзе ўдзельнічаў «Crossroads», там сябры з Расеі памяняліся з «Крамаю» мейсцамі. Ня ведаю, чаму. Відаць, «крамчукі» вельмі паважаюць выканаўчае майстэрства й вопыт «Crossroads», калі гэтак парушылі сваю ж традыцыю). Дык вось. Гэтым разам першаю выступала новая менская каманда «NRM» (куды ўваходзяць аскепкі былое «Мроі»). Стылістыка гурту блізкая да постпанку, адчуваюцца ірляндыйскасьэтлаўскія водгукі. «NRM» пачала выступаць у мёртвай зале (як гэта зазвычай здараецца, калі выступаеш першы), але пад канец свайго выступу здолела падняць публіку, і песьня «Халі-галі» прайшла пад скокі й трапятаньні найбольш актыўнае часткі публікі перад сцэнаю.

Ну, а пасьля «NRM» на сцэну выйшаў маскоўскі гурт «Мангол шудан». Ведаеце, я быў крыху зьдзіўлены. Як высьвятляецца, на нашай зямлі ёсьць трывалыя фаны маскоўскага, так бы мовіць, року. Праўда, гэта падлеткі ад 14 й да, напэўна, 18 гадоў, але досыць упэўненыя ў сабе. Яны вельмі пераканаўча фанацелі перад сцэнаю падчас выступу «Мангол шудану», потым вельмі пераканаўча стаялі ў чарзе па аўтографы перад грымэркаю... Любяць усё ж расейскі рок беларускія падлеткі!

А расейскі рок гэтым разам быў у дужа непрытомным стане. Той хлопец, як і іграў на электрычнай гітары, быў яшчэ нічога, прынамсі, быў яшчэ нічога, прынамсі, мог як-неяк размаўляць. А той, што граў на акустычнай ды сьпяваў, размаўляў зь вялікімі цяжкасьцямі. Зрэшты, і сьпяваў ён гэткім жа чынам. А публіцы падабалася. Ну, як тут не згадаць вядомую расейскую ж прыказку пра божую расу, дальбог! Я думаю, што моладзі былі таксама вельмі даспадобы анархісцкія лёзунгі, якімі гэтак славуты «Мангол шудан», бо гэта ўжо мае на ўвазе ня проста каманду, а каманду з пэўнай праграмай. А розныя праграмы заўсёды прываблівають народ.

Але хопіць, напэўна, пра «Мангол шудан». Ну, выпілі й выпілі! Усё адно, канцэрт не адказны, ніхто яго нідзе ня ўбачыць, па тэлевізары не пакажуць, па радыё не пракруцяць. Гэта ж не Масква, гэта правінцыйны горад Мінск, тое ж самае, што якая-небудзь Самара. Як выступілі, так і выступілі, чаго тут такога!

Апошняю, натуральна, выступала «Крама». Іхні выступ прайшоў удала, у цёплай сяброўскай атмасфэры. Наогул, я заўважыў, што на канцэрты «Сябры з Расеі...» пачалі хадзін адны й тыя людзі, якім вельмі падабаецца менавіта «Крама» й якія, відаць, з-за «Крамы» туды й прыходзяць. Гэта вельмі прыемна, бо значыцца, што ў «Крамы» складаецца свой кантынгэнт слухачоў. Але было б лепей, каб у Менску існавала рок-каварня, дзе тыя ж 50 чалавек маглі б кожную, напрыклад, нядзелю слухаць канцэрт свайго ўлюбёнага гурту...

Дырэктар «Крамы» Зм.Лукашук нядаўна сказаў мне, што ён яшчэ запросіць з Масквы адзін блюзавы гурт, потым зробіць прэзэнтацыю новай праграмы «Крамы» й завершыць акцыю «Сябры з Расеі...», бо яна вычэрпвае сябе. Відаць, так і трэба зрабіць. І яшчэ, напэўна, трэба пераходзіць да больш салідных акцыяў, напрыклад, «Сябры з Амэрыкі...», «Сябры з Англіі...» Тады, можа, і публіка зразумее, «что такое хорошо и что такое плохо».

Кастусь ЗЬМІЦЯРЭЦ, адмыслова для «БМ»

Дапамога ад нямецкіх "зялёных"

Першага красавіка адбылася святочная перадача Беларускага Фонда "Яднанне", які ўзначальвае Генадзь Гаўрыс, гуманітарнай дапамогі з боку нямецкіх прадстаўнікоў, у тым ліку і Саксонскай партыі зялёных. Фонд гэты ўтвораны нядаўна, мэта яго дзейнасці - наладжванне партнёрскіх сувязей і пошук магчымасцей дапамагаць тым людзям, якім гэтая дапамога патрэбна, нягледзячы, падтрымка гэта талентаў ці дастаўка неабходнага хворым. На гэты раз з Саксоніі прыйшлі 7 тон груза, падабранага і прадуманага да дробязей. Прызначана ўсё гэта ў бальніцы Маладзечанскага раёна, таму і рэчы адпаведныя: каляскі для інвалідаў, стаматалагічныя і рэнтгенаўскія апараты, і яшчэ халадзільнікі і тэлевізары, якія некаторыя з бальніц не маглі набыць на працягу некалькіх год. Прывезлі і лекі. Адзін з сяброў Партыі зялёных распавядаў аб тым, што ў апошні момант перад ад"ездам з Фонду прыйшло паведамленне аб тым, што ў Мінску ў крытычным стане знаходзіц маладая дзяўчына. Алё знайсці і прывезці лекі магчымасць ужё ж знайшлі. Адразу ж атрымалі заказы і для іншых лекаў хворым дзецям.

Намеснік міністра аховы здароўя, выступаючы на ўрачыстасці, выказаў здзіўленне тым, што такую дапамогу здолела сабраць маленькая Партыя, якая налічвае не больш за 60 чалавек. А дагэтуль жа нямецкія зялёныя былі ў Румыніі, дзе таксама дапамагалі.

Дарэчы, атрымалі падарункі і немцы -- сувеніры, зробленыя тымі цяжкахворымі дзецьмі, для якіх збіралася дапамога.

Адразу са святочнай перадачы груз пайшоў у Маладзечна ў суправаджэнні старшыні Фонду "Яднанне". І, крыху паразмаўляўшы з яго заснавальнікамі (а сярод іх людзі вядомыя: паэт У. Някляеў, палітыкі Г. Карпенка і А. Дабравольскі, сам Генадзь Гаўрыс больш вядомы як прэзідэнт прамыслова-фінансавага прадпрыемства "Рамас"), я пераканалася, што людзям, якія стварылі фонд, нічога не трэба для сябе, як нехта можа падумаць, бо ў іх, можна сказаць, усё ёсць. А медсястра Бярэзінскай бальніцы Л. Карповіч ахарактарызавала сутнасць такой дзейнасці лаканічна: усё трэба ацэньваць з пункту гледжання таго, што хворыя адчуюць палёгку хаця б на нейкі момант. І недзе над усім прагучала думка аб тым, што, магчыма, прыклад па-заходняму хуткіх і энергічных немцаў-альтруістаў, не паспеўшых пераапрануцца з дарогі, будзе прыкладам чалавечых адносін і для нашых пакрыўджаных і разззлаваных на ўвесь свет суайчыннікаў.

Ціна КЛЫКОЎСКАЯ, "БМ"

«Плян эвакуацыі» – новая беларуская каманда?

Хто б там чаго ні казаў, але ў беларускім рок-н-роле час ад часу здараюцца нечаканасьці й сюрпрызы. Прыводзіць прыклады ня буду — хто цікавіцца, той ведае. Але няшмат лююзей ведае пра апошні сюрпрыз. Гэта новаўтвораны рок-праэкт пад назовам «Плян эвакуацыі». Музыкі, якія ўдзельнічаюць у гэтым праэкце, запісалі пакуль што толькі адну песьню. Яна завецца «Амэрыка». Пры дапамозе «Студыі «БМ» адразу ж быў зьняты кліп. Гэта гаворыць пра тое, што за гэтым праэктам стаяць грошы. Таму я й сустрэўся з чалавекам, які робіць палітыку гурту, які займаецца раскруткаю й рознымі цьмянымі для мяне фінансавымі справамі. Гэта дырэктар гурту «Плян эвакуацыі» сп.Васіль Абрамовіч.

— Спадар Абрамовіч, якія музыкі граюць у гэтым вашым новым калякт ыве? Можа, я кагосьці зь іх ведаю?

— Гэтыя людзі даўно знаёмыя паміж сабою, яны шмат гадоў аддалі рок-н-ролу і гралі, а некаторыя зь іх і цяпер граюць у розных беларускіх гуртох.

— Чым вы іх зацікавілі, што яны сабраліся разам?

— Натуральна, грашыма. Я выплочваю музыкам зарплату. Я прапанаваў ім канцэртовы тур па Нямеччыне. Музыкі ў «Пляне эвакуацыі» сталыя, спадзяюся, яны пацягнуць гэтую працу. Праўда, зробленая пакуль што толькі адна песьня, але я думаю, што яны возьмуцца за справу і ў хуткім часе будзе запісаны першы альбом. Тады я пушчу ў ход свае замежныя сувязі, а йіх у мяне багата. Вось цяпер мы афармляем замежныя пашпарты. Гэта ў наш час досыць складана, але сувязі й грошы зробяць сваю справу.

— Вы гаворыце пра альбом. А ці ёсьць якіясьці творчыя напрацоўкі?

— Я бізнэсмэн. У мяне дзьве фірмы. Мая справа — забясьпечыць нармалёвыя матар'яльныя ўмовы музыкам для працы. У творчыя пытаньні я ня лезу. Людзям, якія сабраліся ў гэтым новым гурце, я давяраю.

— Чаму трымаецца ў сакрэце, хто ўваходзіць у склад «Пляну эвакуацыі»?

— Гэта вядомыя ў беларускім рок-н-роле людзі. Кожны зь іх мае свае амбіцыі, таму ёсьць небясьпека, што яны не спрацуюцца. Тым болей, што запісаная пакуль што толькі адна песьня. Таму мы вырашылі пакуль не называць імёнаў.

— Назоў гурту — «Плян эвакуацыі». Першая песьня завецца «Амэрыка». Гэта супадзеньне?

- Натуральна, не! Першая песьня мусіць быць у нечым традыцыйнаю, а ў нечым наватарскаю. Таму музычны стыль «Амэрыкі» блізкі да індэпэндэнту, што для нашага рок-н-ролу ёсьць пэўным наватарствам. А тэкст традыцыйны. У нас любяць сьпяваць пра Канаду, пра Аўстралію, пра Амэрыку...

— Сп.Абрамовіч, дазвольце задаць пытаньне ў пэўнай ступені некарэктнае... Вы габрэй?

— Нажаль, не.

— Але вы ўсё ж бізнэсмэн. Бізнэсмэны ў нас — гэта людзі асьцярожныя. Яны ўкладаюць грошы ў правераныя прыбытковыя праэкты. Чаму вы паставілі на новаўтвораны беларускамоўны гурт?

— Я паставіў на правераных, сталых рок-н-рольных музыкаў.

— Ці не прасьцей было б працаваць з «Крамай» ці «Новым небам»? Раптам ваш праэкт у хуткім часе разваліцца, ляснуцца грошы, намаганьні...

— Мне падабаецца тое, што робіць «Крама», мне падабаюцца навароты «НН», але я хачу мець сваю каманду, ні да каго не падобную.

— «НН» было ў Даніі, «Мроя» — у Францыі, «Уліс»— у Англіі, у Нямеччыне... А вынік невялікі. Чаму вы так упэўнены ў міжнародным посьпеху «Пляну эвакуацыі»?

— А хто займаўся гэтымі гуртамі? Амельяновіч, Астраўцоў, Лукашук. Хто яны? Аматары! А я ж прафэсыянал.

— У вас ёсьць дзве фірмы, і я думаю, што яны прыносяць добры прыбытак. Што вы маеце на мэце, калі ўкладаеце грошы ў беларускі гурт: вывесьці беларускі рок-н-рол на міжнародны ўзровень ці, зноў жа, атрымаць прыбытак?

— Пра прыбытак казаць вельмі рана. Пра міжнародную раскрутку — таксама. Пакуль што я стаўлю на мэце упэўніць беларускага слухача, што ня варта глядзець толькі ў бок Захаду альбо Усходу — ёсьць і на Беларусі добрая музыка. І я думаю, што праз пару-тройку гадоў тут зьявіцца добрая рокавая аудыторыя, якая здолее забясьпечыць музыкам жыцьцё, адпаведнае йіхняй працы. А працуюць нашыя музыкі вельмі шмат і, я гляджу, нічога за гэта не атрымліваюць.

— Хто прыдумаў гэты назоў — «Плян эвакуацыі»?

— Музыкі прыносілі мне некалькі варыянтаў назоваў, і я выбраў менавіта гэты. Ен, як кажуць, добра кладзецца на вуха. Вось, да прыкладу, гурт «Крама». Чалавек ідзе па вуліцы і паўсюль бачыць «крама», «крама», крама»... Гэта элямэнт схаванае рэклямы. А ў любой установе, на прадпрыемстве на сьцяне вісіць плян эвакуацыі. Так што можаце лічыць гэта таксама схаванай рэклямаю.

— У нашай краіне вельмі нестабільнае палітычнае становішча, а тут — «Плян эвакуацыі», песьня «Амэрыка»... Ці не баіцеся вы, сп.Абрамовіч, што гэта пашкодзіць вашаму бізнэсу? Што ўлады неадэкватна паставяцца да творчасьці вашага гурту?

— Ня думаю, што нашыя ўлады палезуць у нейкія творчыя пытаньні. У йіх сваіх праблемаў хапае. Гэта Сталін любіў разьбірацца зь інтэлігэнцыяй, саджаў, вычылаў. А нашыя ўлады на яе проста не зважаюць, тым болей на рок-н-рольшчыкаў...

— Есьць першая фанаграма, першы відэакліп. Кулі будзе першы канцэрт?

— Адразу, як толькі напрацуецца праграма. Думаю, для пачатку мы засьвецімся ў агульных традыцыйных тусоўках, а потым пачнем ладзіць уласныя канцэрты.

Кастусь ЗЬМІЦЯРЭЦ, адмыслова для «БМ».

Рок-навінкі

На 8 канале, як вядома, выходзіць у эфір «Студія «БМ». У межах гэтае студыі Кася Камоцкая («НН») робіць праграму «ПраРОК». Лявон Вольскі («НРМ») — праграму «Квадракола». Вось і ўдзельнікі гурту «Крама» ігар Варашкевіч ды Зьміцер Лукашук нядаўна дэбютавалі як тэлевядучыя. Іхняя праграма мае назоў «Смачны плягіят», выходзіць двойчы на месяц па нядзелях. Першая ж праграма атрымала даволі вялікую й супярэчлівую глядацкую пошту.

Жыццё ў стылі "БМ"

Адкрываем мужчынскія тайны

Разам з амерыканскім псіхолагам Барбарай Дэ Анжэліс мы адкрыем вам «самыя вялікія мужчынскія сакрэты». Магчыма, гэта дапаможа вам палепшыць вашы сямейныя ўзаемаадносіны.

Да прыкладу. Вы і ваш муж (сябар) едзеце на машыне. Калі верыць карце, вы павінны былі прыехаць ужо гадзіну таму. Вам абсалютна зразумела, што ваш спадарожнік заблудзіўся і не ведае, куды едзе. Вы няспела пытаецеся ў яго: «Дарагі, чаму б нам не спыніцца і не даведацца, як праехаць?» І да вашага здзіўлення, ваш спадарожнік адказвае вам з такой злосцю і раздражненнем, быццам бы вы яму сказалі: «Дарагі, чаму б табе не адрэзаць сабе рукі і ногі?». Вы чуеце ў адказ нешта накшталт гэтага:

— Я ведаю, куды еду, не ўказвай мне.

— Паслухай, хто вядзе машыну, ты ці я?

— Я ведаю, што гэта вуліца павінна быць дзесьці тут. Калі ты не будзеш мне перашкаджаць, я яе знайду.

І вось, седзячы ў машыне і гледзячы на свайго каханага, які раптам ператварыўся ва ўпартага агрэсіўнага монстра, вы думаеце пра сябе: «Але калі б я заблудзілася, я б спакойна спытала, як праехаць. Чаму ж ён не можа прызнаць, што не мае рацыі?»

Ну што, знаёмая гісторыя?

І Мужчыны ненавідзяць памыляцца.

І Яны ненавідзяць, калі ім гавораць, што яны памыляюцца.

І Яны ненавідзяць нават самую думку пра тое, што яны могуць памыляцца.

І А больш за ўсё яны ненавідзяць, калі жанчыны першыя даведваюцца пра тое, што яны памыляюцца.

А цяпер пра тое, што гаворыць жанчына і што чуе мужчына.

Яна гаворыць: «Каханы, чаму б табе не спыніцца і не спытаць дарогу?» А ён чуе: «Ты дурань. Ты заблудзіўся. Табе нельга давяраць».

Яна гаворыць: «Мне хацелася б больш часу праводзіць з табой». Ен чуе: «Ты дрэнны. Ты не задавальняеш мяне. Я нешчаслівая з табой».

Яна гаворыць: «Магчыма, калі ты пагаворыш з шэфам і растлумачыш яму сітуацыю, ён перанясе тэрміны твайго праекту». Ен чуе: «Ты няўдачнік. Ты не можаш нічога зрабіць своечасова».

Яна гаворыць: «Чаму б табе не зрабіць гэта па-іншаму?» Ен чуе: «Ты ўсё робіш няправільна. Ты нічога не можаш вырашыць сам».

Ці не праўда, надзвычай крыўдна, калі на вашы словы рэагуюць агрэсіўна і злосна, быццам бы вы сказалі нешта жудаснае? Менавіта гэта часам прымушае жанчыну хадзіць вакол мужчыны на дыбачках і сачыць за тым, што яна гаворыць.

Што ж рабіць?

Не ўскладняйце сітуацыю самі. Пазбягайце ўжываць такія словы, якія задзяваюць мужчын. Напрыклад, калі вы едзеце на машыне і бачыце, што ваш муж заблудзіўся:

І Не гаварыце: «Вось так заўсёды. Ты ніколі не ведаеш, куды ехаць». Скажыце: «Дарагі, ты ведаеш, мне было б спакайней, калі б мы спыніліся і высветлілі, як праехаць», «Я вельмі нервуюся, калі мы так кружым на адным месцы. Я ведаю, што ты ўсё робіш правільна, але нумары вуліц, па-мойму, пераблытаны».

І Не абвінавачвайце, не лайце, не выносьце прысуд яго характару і здольнасцям. Проста скажыце яму аб сваіх пачуццях.

І Не гаварыце: «Ты робіш гэта дрэнна». Скажыце: «Я палохаюся (расстройваюся, крыўджуся і г.д.), калі ты гэта робіш».

І І, вядома ж, сачыце за тым, каб не сказаць нечага такога, што ваш мужчына можа расцаніць як недавер. Рэагуючы на штосьці, абавязкова дайце яму магчымасць пераканацца, што вы яму давяраеце.

Але я зусім не прапаную вам хадзіць на дыбачках вакол мужчын і пазбягаць негатыўных рэакцый на іх дзеянні. Я прапаную разумны стыль зносін. Вядома, калі мужчына пакрыўдзіў вас, не думайце пра яго рэакцыю, адстойвайце сябе.

Хваліце свайго мужчыну! Немагчыма пераацаніць значэнне для мужчын пахвалы і прызнання. Яны патрэбны ім значна болей, чым вы можаце сабе ўявіць. Магчыма, ён ніколі не прызнаецца вам, што жадае пачуць ад вас адабрэнне, ён нават можа паводзіць сябе так, быццам бы не атрымлівае ніякага задавальнення ад вашых пахвал. Не верце яму!

Знаёмімся з Таццянай

Імя Таццяна паходзіць ад лацінскага «Тацыус» — імя сабінскага цара. Па другой жа версіі Таццяна — старажытна-грэчаскага паходжання: уладкавальніца, заснавальніца.

З дзяцінства адрозніваецца эмацыянальнасцю і адначасова ўменнем пастаяць за сябе, прагматычнасцю і прынцыповасцю. Праўда, прынцыпы яе могуць мяняцца ў залежнасці ад настрою. Таццяна з дзіцячых гадоў імкнецца быць лідэрам.

Дарослая Таццяна дастаткова ўпартая, любіць уладу, ведае, чаго хоча, і не любіць пярэчанняў. Яна заўсёды імкнецца настаяць на сваім. Добра выконвае любую работу, асабліва калі гэта адбываецца на вачах яе непасрэднага кіраўніка.

На людзях артыстычная, эгацэнтрычная, любіць мужчынскае асяроддзе.

У сямейным жыцці часта бывае нешчаслівай, таму што імкнецца кіраваць мужам і адначасова хоча, каб побач з ёй знаходзіўся моцны, мужны чалавек.

У Таццяны не вельмі многа сябровак. У адносінах з тымі, хто побач з ёй, у яе дамінуе прагматычны падыход.

Таццяна не любіць скардзіцца сяброўкам на жыццё. Яна не выносіць аднастайнасці; далёкія паездкі, падарожжы — яе страсць.

Больш за ўсіх падыходзяць Таццяне мужчыны, якіх завуць Марк, Алег, Іван, Анатоль, Валерый і Сяргей.

За апошнія «зайцы» грызём моркву

Усе, вядома, чулі пра жудасную катастрофу, што адбылася ў 79-м годзе нашай эры. Вулкан Везувія пасля до4гага спакою нечакана аднавіў сваю дзейнасць і выкінуў вялікую колькасць лавы і попелу, пад якімі былі пахаваны старажытнарымскія гарады Пампея, Геркуланум і Стабія. Археолагі, што рабілі раскопкі на месцы гэтых гарадоў, заўважылі на сценах дамоў выявы морквы. Гэта ледзь ці не самы старажытны від гародніны.

Аднак шырокае распаўсюджанне ў Еўропе морква атрымала толькі ў 16-17 стагоддзях. У больш позні час морква была завезена ў Амерыку, Аўстралію і Новую Зеландыю.

З гісторыяй морквы звязаны цікавыя легенды і звычаі.

Згодна з нямецкімі сярэдневяковымі паданнямі, морква лічылася любімым ласункам гномаў — маленькіх чароўных лясных чалавечкаў. Існавала такое павер'е: калі ўвечары занясеш у лес міску з паранай морквай, то раніцай замест морквы знойдзеш кавалак чыстага золата. Маўляў, ноччу гномы з'ядуць моркву і шчодра разлічацца за любімы пачастунак. Знаходзіліся даверлівыя людзі, якія насілі ў лес міскі з морквай, але золата, на жаль, не знаходзілі.

У крывічаў моркву прыносілі ў дар нябожчыку. Існаваў такі звычай: побач з памерлым клалі моркву, затым яго змяшчалі ў лодку і спальвалі. Спаленая разам з нябожчыкам морква павінна была служыць яму ежай на тым свеце.

За якія ж вартасці чалавек палюбіў моркву і дзеля чаго ён яе вырошчвае?

Яшчэ старажытнарымскія пісьменнікі, ухваляючы моркву ў сваіх творах, называлі яе каралевай гародніны. Параўнанне справядлівае. Сапраўды, у моркве больш за ўсякую іншую гародніну караціну — рэчыва, якое ў арганізме чалавека ператвараецца ў вітамін А. 100 г сырой морквы ўтрымліваюць 9 міліграмаў караціну — у восем разоў больш, чым памідоры. Калі ўлічыць, што патрэба чалавека ў вітаміне А складае 1,5 міліграмы ў суткі, то аказваецца, што сярэдняй велічыні морква ўтрымлівае двух-, трохсутачны запас гэтага важнага для здароўя чалавека рэчыва.

Але карацін — не адзінае багацце морквы. У ёй ёсць таксама вітаміны С, В, В2, Е і К.

Нямала ў моркве і мінеральных рэчываў — солей калія, натрыя, кальцыя, фосфару, магнія, ёда і жалеза.

Яшчэ ў старажытнасці людзі заўважылі, што морква валодае гаючымі ўласцівасцямі. У Расіі, напрыклад, ужо ў 16 стагоддзі маркоўным сокам лячылі хваробы сэрца і печані, яго ж рэкамендавалі як сродак ад кашлю і жаўтухі. Сучасная медыцына таксама лічыць моркву прадуктам лячэбнага значэння.

Ужо адно тое, што вітамін А спрыяе росту, робіць моркву асабліва карыснай для дзяцей. Гэты вітамін неабходны і для нармальнага зроку, ён падтрымлівае ў добрым стане скуру і слізістыя абалонкі, што ў сваю чаргу стварае ўмовы, якія перашкаджаюць пранікненню інфекцый ў арганізм чалавека. нездарма вітамін А атрымаў назву супрацьінфекцыйнага вітаміна.

Есці сырую моркву, а таксама гатаваць яе лепш з тлушчам —алеем ці сметанковым маслам, смятанай ці вяршкамі. Карацін морквы распускаецца ў тлушчы і засвойваецца значна лепш. Пры варцы моркву рэкамендуецца класці ў кіпень: пры гэтых умовах лепш захоўваецца вітамін С.

Асабліва моцна разбураюцца вітаміны, калі моркву гатуюць у адкрытым посудзе. Таму каструлю трэба абавязкова закрываць накрыўкай. Важна яшчэ, каб пад закрытай накрыўкай заставалася як мага менш свабоднага месца.

Захаваліся старажытныя рэкамендацыі вытрымліваць моркву ў мёдзе. Гэта лічылася лепшым спосабам захаваць яе ўсю зіму. У такім выглядзе морква падавалася на дэсерт. Старажытны сялянскі звычай назапашваць мядовую моркву зараз у Германіі і Францыі ператварыўся ў традыцыю: за навагоднім сталом кожнаму падаюць адну такую моркву — гэта быццам бы прынясе ў наступным годзе добрае здароўе.

Як пытаюцца, так і адказваем

— Ці можна мужнага і багатага мужчыну давесці да ручкі?

— Можна, калі гэта ручка жаночая.

● ● ●

— Пад якім дэвізам працуе наша ахова здароўя?

— Цяжка ў лячэнні, лёгка ў раю.

● ● ●

— Як вылечыцца ад кахання з першага погляду?

— Зірнуць другі раз.

● ● ●

— Якую сітуацыю для жанчыны на курорце варта лічыць трагічнай?

— Калі да яе прыстае толькі загар.

● ● ●

— Чаму сонца з раніцы такое радаснае?

— Таму, што яно ведае, што ўвечары будзе на захадзе.

● ● ●

— Што такое жаночая логіка?

— Гэта працяг дзявочай памяці.

● ● ●

— Што патрэбна зрабіць мужчыне, каб даведацца пра ўсе свае недахопы?

— Як што? Ажаніцца.

● ● ●

— Ці можа джэнтльмен мець дзве жонкі?

— Можа, але адна з іх павінна быць жонкай другога джэнтльмена.

Пункт гледжання аўтараў газеты не абавязкова супадае з пазіцыяй рэдакцыі. Адказнасць за дакладнасць фактаў, прыведзеных у артыкулах, нясуць аўтары публікацый.

"Беларуская маладзёжная"
Рэспубліканская грамадска-палітычная незалежная газета
Заснавальнікі
М. КАПЧОНАЎ і І. ЦІШЫН

Адрас рэдакцыі:
220134, Мінск,
вул. Якубоўскага, 15-1-77
Кантактны тэлефон: 57-00-43
Пасведчанне аб рэгістрацыі N 882

Падпісана ў друк 13 красавіка 1995 г. у 11.30
Мінская паліграфічная фабрыка
"Чырвоная зорка"
(Мінск, 1-шы Загарадны зав., 3)
Кошт праз "Белсаюздрук" 150 рублёў
Тыраж 10 тысяч экз.
Заказ N 1653

Намеснік
галоўнага рэдактара
М. А. КАПЧОНАЎ